

Należy zaznaczyć, że w zakres pojęciowy bezpieczeństwa imprez masowych wchodzi różne kategorie takie jak: m.in. bezpieczeństwo uczestników, czy ochrona porządku publicznego².

Rosnąca popularność imprez sportowych o charakterze masowym w Polsce takich jak piłka nożna czy żużel oraz ryzyka z nimi związane spowodowały konieczność utworzenia systemu oraz trybu gromadzenia i przetwarzania informacji w celu zapewnienia bezpieczeństwa związanego z tymi imprezami. Większość uczestników masowych imprez sportowych oczekuje od ich organizatorów stworzenia warunków do bezpiecznego kibicowania. Jednakże istnieje grupa kibiców zwanych pseudokibicami lub zwyczajnie bandytami stadionowymi, których celem nie jest popieranie drużyny, lecz wszczynanie awantur, bijatyk oraz niszczenie obiektów stadionowych.

Dlatego też wychodząc naprzeciw oczekiwaniom prawdziwych fanów sportu, w trosce o bezpieczeństwo i komfort, a także w celu eliminacji negatywnych zjawisk ze strony stadionowych „zadymiarzy” ustawodawca wdrożył w życie szereg przepisów wzajemnie powiązanych, które zobowiązują instytucje państwowe na różnych szczeblach do wzmoczonej aktywności w obszarze szeroko pojętego bezpieczeństwa. Dodatkowym czynnikiem motywującym do wdrażania dobrych praktyk w tym aspekcie był fakt, że Polska była współorganizatorem Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej w 2012 roku. Takie przedsięwzięcie wymagało zaawansowanej organizacji i koordynacji oraz wytworzenia szeregu skutecznych narzędzi, które pozwoliło odpowiednim instytucjom na przewidywanie i neutralizowanie zagrożeń³.

Do imprez masowych można niewątpliwie zaliczyć wydarzenia muzyczne, takie jak festiwale muzyki rockowej w Jarocinie czy Przystanek Woodstock. Zapewnienie bezpieczeństwa ich uczestnikom jest niezwykle trudnym zadaniem. Czas trwania takich imprez to zazwyczaj 2-3 dni, liczba fanów zaś oscyluje w granicach od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy⁴.

Na wszystkich etapach zabezpieczenia imprezy masowej mogą wystąpić zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego. W zależności od ich charakteru, miejsca i rozmiarów, do przywrócenia stanu zgodnego z prawem używane są odpowiednie służby.

² J. Kowalski, M. Jurgiewicz: *Znaczenie bezpieczeństwa w kontekście imprez masowych – wybrane aspekty*, w: pod red. E. Ury i S. Pieprznego: *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012, s. 91.

³ E. Jedynak: *Organizacja systemu oraz tryb gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych*, w: pod red. E. Ury i S. Pieprznego: *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012 r., s. 305.

⁴ Festiwal w Jarocinie był najważniejszym wydarzeniem w historii polskiej muzyki rockowej. Pierwszy odbył się w 1980 roku. Był wówczas symbolem niezależnego myślenia, a do miasteczka zjeżdżali ludzie nie tylko z całej Polski, ale również z krajów ościennych. Zmiany polityczne i społeczne doprowadziły do upadku idei festiwalu. Komerccjalizacja imprezy spowodowała niezadowolnienie wśród młodzieży. W 1994 roku wybuchły zamieszki, w wyniku których rannych zostało pięćdziesięciu interweniujących policjantów. Plan ochrony porządku oparty był na doświadczeniach z lat poprzednich. Założenia organizacji ochrony porządku publicznego były prawidłowe. Jednak Policja stanęła w obliczu trudnej do opanowania sytuacji, choć podobny incydent mógł wydarzyć się w każdym innym mieście w Polsce, w: M. Dąbrowski, J. Gampf: *Imprezy masowe w aspekcie sytuacji kryzysowych – nowe rozwiązania organizacyjne i taktyczne*, *Kwartalnik kadry kierowniczej*, Nr 1-2/2003, Wyższa Szkoła Policji, s. 22-26.

Największy zakres zadań dotyczących zabezpieczeń imprez masowych spoczywa na Policji. Jest ona jedną z nielicznych formacji o zasięgu krajowym, która wszystkie przypadki użycia swoich sił i środków odpowiednio dokumentuje i analizuje⁵.

Główny ciężar związany z zapewnieniem ładu i porządku publicznego na każdym etapie trwania imprezy masowej spoczywa na Policji. Każda impreza masowa wymaga zaangażowania dużych sił i środków⁶. Według raportu Głównego Sztabu Policji KGP „Bezpieczeństwo imprez masowych w 2012 roku Policja zabezpieczała 7118 imprez masowych. W porównaniu do 2011 roku, w którym liczba wynosiła 7799 imprez widoczny jest o 8,7% spadek. Też liczba imprez sportowych, z 2202, które odbyły się w roku 2012 do 2327 w roku 2011, też jest mniejsza o 5,4%.

W kategorii innych imprez niż sportowe miała miejsce podobna sytuacja – w roku 2012 odnotowano ich 3282 natomiast w roku 2011 było ich 3384 i jest to wartość mniejsza o 3%.

Z danych w w/w raporcie wynika, że tendencje są spadkowe. Jednak powodem tego stanu rzeczy był współorganizowany przez Polskę turniej UEFA 2012, ponieważ jednym z warunków przeprowadzenia na terenie naszego kraju meczów piłkarskich w ramach tego turnieju było zakończenie krajowych rozgrywek ligowych na miesiąc przed planowanym rozpoczęciem mistrzostw. Zatem wiele imprez sportowych przypadających na pierwsze półrocze 2012 zostało przeniesionych i odbyły się one w drugim półroczu 2011 roku⁷.

Jednym z elementów prawidłowego zabezpieczenia imprezy masowej jest opracowanie skutecznego systemu współdziałania, którego nadrzędnym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa jej uczestnikom⁸. Ważne jest również uwzględnienie mało prawdopodobnych lub nieprawdopodobnych, w określonej sytuacji, zagrożeń. Przede wszystkim jednak zawsze należy uwzględniać potencjalne ekstremalne zagrożenia i sposoby ich minimalizowania.

Bezpieczeństwo uczestników jest nie tylko istotnym zagadnieniem projektowania imprezy masowej, ale także problemem skutecznego zarządzania bezpieczeństwem i wymaga stosowania w tym względzie najlepszych praktyk. Efektywne zarządzanie ryzykiem wymaga przemyślanego planu działania, a przede wszystkim określenia przedsięwzięć minimalizujących ryzyko zagrożeń. Niezbędne jest nieustanne monitorowanie i ocena zachowań uczestników imprezy⁹.

⁵ M. Markiewicz, *Służby porządku publicznego w zabezpieczeniu imprez masowych*, w: pod red. I. Nowickiej: *Rocznik z bezpieczeństwa wewnętrznego i administracji*, vol. 2 Szczytno 2011, s. 346.

⁶ Ibidem, s. 361-362.

⁷ http://kpk.policja.gov.pl/portal/kpk/13/11/Dane_statystyczne.html (dostęp 7.05.2013 r.).

⁸ M. Markiewicz: *Służby porządku publicznego w zabezpieczeniu imprez masowych*, w: pod red. I. Nowickiej, *Rocznik z bezpieczeństwa wewnętrznego i administracji*, vol. 2 Szczytno 2011 r., s. 346.

⁹ S. Lipski, *Ryzyko i zarządzanie ryzykiem zagrożeń imprez masowych*, w: pod red. E. Ury i S. Pieprnego: *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012, s. 289.

W trakcie trwania imprez o charakterze masowym uczestnik ma prawo wymagać godziwej rozrywki, dobrej atmosfery, ale przede wszystkim świadomości, że nie wystąpią zagrożenia dla jego życia czy też zdrowia. Ma prawo oczekiwać tego od organizatora, nie zastanawiając się, kto w tym miejscu i czasie odpowiada za jego bezpieczeństwo.

Niezależnie od świeżo obowiązujących przepisów ustawy o *bezpieczeństwie imprez masowych*, które wskazują na organizatorów imprez masowych, jako odpowiedzialnych za bezpieczeństwo uczestników organizowanych imprez, Policja poza przygotowywaniem stosownych opinii w tym zakresie musi prowadzić pełen monitoring odbywających się imprez oraz podejmować przygotowania do ewentualnego reagowania na każde przejawy naruszenia porządku lub nawet w uzasadnionych przypadkach samodzielnie realizować zabezpieczenia¹⁰.

Trudno sobie wyobrazić należyte przygotowanie imprezy bez dostarczenia kibicom pasjonującego widowiska. Bez działań dotyczących utrzymania porządku publicznego i przeciwdziałających zagrożeniom związanym z przestępczością i terroryzmem nie można mówić o sukcesie widowiska sportowego. Osiągnięcie rentowności imprezy wiąże się z zapewnieniem właściwego utrzymania obiektu, otoczenia i instalacji, jak również z uniemożliwieniem osobom nieuprawnionym wstępu na teren imprezy.

Istotne jest zapewnienie widzom bezpiecznego wejścia na teren obiektu, oglądania imprezy oraz wyjścia z obiektu po jej zakończeniu. Wszystkie te elementy są ze sobą powiązane. Składają się na tzw. piramidę sukcesu, u której podstaw leżą: bezpieczeństwo, zabezpieczenie i obsługa imprez masowych. Położenie nadmiernego nacisku na jeden z elementów piramidy sukcesu może spowodować konflikty niemożliwe do wyeliminowania. Obiekt może być tak zabezpieczony, że aż stanie się niebezpieczny. Przykładowo, podjęcie decyzji o przeszukiwaniu wszystkich osób, które wchodzi na teren obiektu, może prowadzić do powstania kolejek, a nawet uszkodzeń ciała spowodowanych ścisaniem przy wejściach. Inny przykład to wysokie płoty i ogrodzenia oddzielające kibiców od siebie oraz płyty boiska. W przypadku wybuchu paniki czy konieczności ewakuacji mogą stanowić bardzo poważne zagrożenie bezpieczeństwa.

Właściwe zaprojektowanie, wybudowanie i utrzymanie obiektu sportowego stanowi fundament bezpieczeństwa. Nie można zapomnieć o stosownym oznakowaniu terenu i o uwzględnieniu możliwych sytuacji awaryjnych i kryzysowych a zatem stosowania stosownych procedur ewakuacyjnych.

Proces zapewnienia bezpieczeństwa powinien uwzględniać oczekiwaną pojemność sektorów stadionu w odniesieniu do kontrolowanego przepływu tłumu podczas wchodzenia i opuszczania przestrzeni zabudowanych. Wszystkie działania ukierunkowane na zapewnienie ochrony grup docelowych (kibice, dziennikarze, sponsorzy, VIP-y), a także na obserwację uczestników i reagowanie na wydarzenia, w tym eliminację osób zakłócają-

¹⁰ R. Perek, P. Cichoń, *Prawne aspekty zabezpieczenia imprez masowych*, Wyd. Szkoły Policji w Katowicach 2010, s. 6.

cych porządek lub objętych zakazem wstępu na imprezę masową, związane są z zabezpieczeniem, jako kolejnym elementem piramidy sukcesu. Bieżące zarządzanie ryzykiem w ramach zabezpieczenia ma pozwolić na utrzymanie porządku publicznego i zapobieganie przestępstwom oraz ich wykrywanie, a także na przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z terroryzmem.

W odróżnieniu od bezpieczeństwa i zabezpieczenia najbardziej widocznym elementem piramidy sukcesu jest obsługa. To ona dostarcza kibicom informacji, towarzyszy im podczas imprezy sportowej i imprez towarzyszących. Niezwykle ważna jest jakość obsługi w bufecie czy sanitariatach znajdujących się w obiekcie, jak i ich dostępność.

Nie wystarczy zadbać o obsługę uczestników w obrębie stadionu przez kompetentne i zaangażowane osoby. Również istotna jest odpowiednia współpraca z władzami lokalnymi w celu zapewnienia kibicom sprawnego dotarcia na teren imprezy przy wykorzystaniu transportu publicznego.

Jednym z istotnych elementów w procesie przygotowania bezpiecznego i przychylnego otoczenia dla uczestników imprezy jest zapewnienie wysokiej jakości i standardu pracy służb informacyjnych i porządkowych (stewardów¹¹) w oparciu o opisane wcześniej elementy piramidy sukcesu. Proces ten zwany *stewarding*, to sprawny instrument służący organizacji i bezpieczeństwa imprezy masowej, w tym meczów piłki nożnej. Właściwe przygotowanie, wyszkolenie członków służb informacyjnych i porządkowych organizatorów imprez może stanowić klucz do sukcesu¹².

Bezpieczeństwo publiczne podczas organizowanych zawodów piłkarskich na stadionie jest tematem niezmiernie obszernym, obejmującym swoim zasięgiem wiele aspektów z zakresu różnych dziedzin – od inżynierii budownictwa, przez właściwe wyposażenie w niezbędne elementy infrastruktury, przemyślane planowanie i organizację do odpowiedzialnego zarządzania zasobami ludzkimi¹³.

Nawet najmniejsze ogniwo w tym systemie może mieć olbrzymie znaczenie dla bezpieczeństwa imprezy masowej. W związku z tym nie ma znaczenia kolejność, w jakiej zostaną one przedstawione. Każdy z podmiotów

¹¹ Stewardzi powinni być pomocni w rozwiązywaniu bieżących problemów uczestników imprezy masowej. Nie mogą jednak w żadnym wypadku zapomnieć o poufności informacji wpływających na poziom bezpieczeństwa całej imprezy, takich jak np. kody, treść planów awaryjnych, dane policyjne czy osobowe, w: M. Doliński: *Obsługa uczestników, Policja 997*, Nr 4 (73), kwiecień 2011 r., s. 12.

¹² Polski Związek Piłki Nożnej (PZPN) przygotował program szkoleniowy pod nazwą *Stewarding – Najwyższa Jakość Organizacji Imprez*, służący do organizacji szkoleń stewardów w ramach przygotowań do EURO 2012. W oparciu o optymistyczne sposoby postępowania, wypracowane w Europie i na świecie, ze społecznymi, prawnymi i kulturalnymi wymaganiami Polski, program ten służy do organizowania fachowej kadry dla obiektów, w których będą rozgrywane spotkania turnieju, a także mecze Ekstraklasy i I Ligi. Istotą programu jest nie tyle przekazanie wiedzy, a przede wszystkim położenie nacisku na umiejętności praktyczne, najważniejsze dla zapewnienia wysokiego standardu imprez i właściwej reakcji w sytuacjach zagrożenia, w: tamże, s. 12.

¹³ Z.K. Pankowska, *Bezpieczeństwo zawodów piłkarskich – rozwiązania techniczno-organizacyjne na stadionie śląskim*, w: pod red. I. Nowickiej, *Rocznik z bezpieczeństwa wewnętrznego i administracji*, Vol. 2, Szczatno 2011, s. 340.

w zakresie własnych obowiązków realizuje poszczególne etapy zabezpieczenia. Pierwszym, który rozpoczyna procedurę, jest organizator imprezy¹⁴.

W zakresie bezpieczeństwa imprez masowych podstawowe znaczenie mają regulacje prawne. Pierwszym aktem regulującym problematykę imprez masowych na ziemiach polskich był dekret z 7 lutego 1919 roku w przedmiocie dekretów przepisów tymczasowych o widowiskach, który nie zawierał jednak przepisów dotyczących bezpieczeństwa¹⁵.

Bezpieczeństwo imprez masowych polega na spełnieniu przez jej organizatora wymogów w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w imprezie, ochrony porządku publicznego, zabezpieczenia pod względem medycznym oraz zapewnienia odpowiedniego stanu technicznego obiektów budowlanych wraz ze służącymi instalacjami i urządzeniami technicznymi, w szczególności przeciwpożarowym i sanitarnym (art. 5 ust. 2 u.o.b.i.m.)¹⁶.

W świetle definicji legalnej z art. 3 pkt. 16 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych przez *zabezpieczenie imprezy masowej* rozumie się ogół skoordynowanych przedsięwzięć podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z imprezą masową, której normatywne określenie zawiera art. 3 pkt. 1 w zw. z art. 3 pkt. 2-4¹⁷.

Działania te podejmowane są nie tylko podczas trwania imprezy masowej, ale także przed nią oraz po jej zakończeniu. Jednak w żaden sposób

¹⁴ M. Markiewicz, *Służby porządku publicznego w zabezpieczeniu imprez masowych*, w: pod red. I. Nowickiej, *Rocznik z bezpieczeństwa wewnętrznego i administracji*, Vol. 2, Szcztytno 2011 r., s. 346.

¹⁵ Został on uchylony przez rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1933 r. – Prawo o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych, któremu podlegały „publiczne: widowiska, produkcje słowne, muzyczne, odczyty, przedsięwzięcia sportowe, szkoły tańców salonowych, zabawy ludowe, tudzież inne przedsięwzięcia, służące celom rozrywkowym lub pokazowym, z wyjątkiem wystaw gospodarczych i wyświetlania filmów za pomocą kinematografu” (art. 1), a ich urządzenie wymagało pozwolenia władzy (art. 2, § 1). Problematykę dotyczącą bezpieczeństwa tych imprez uregulowano w art. 4 i 18. Interesujące rozwiązanie przyjęto w art. 3 § 2, zgodnie z którym władza mogła uzależnić udzielenie pozwolenia od złożenia kaucji w gotówce, w papierach pupilarnych lub w formie gwarancji bankowej na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń do przedsięwzięcia rozrywkowego ze strony jego pracowników lub publiczności. Rozporządzenie zostało uchylone ustawą z 9 kwietnia 1968 r. o zezwoleniach na publiczną działalność artystyczną, rozrywkową i sportową, na podstawie której wydano zarządzenie Ministra Kultury i Sztuk z 26 sierpnia 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa publiczności oraz porządku i higieny w miejscach publicznej działalności artystycznej i rozrywkowej oraz zarządzenie Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z 3 grudnia 1969 r. w sprawie organizowania i prowadzenia publicznej działalności sportowej, regulujące problematykę bezpieczeństwa tych imprez. W wyroku z 11 czerwca 2003 r., V CKN 234/01, Sąd Najwyższy przyjął, że § 12 i 13 zarządzenia Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 3 grudnia 1969 r. stanowiły podstawę oceny bezprawności czynu klubu sportowego jako organizatora imprezy sportowej.

Ustawa została uchylona w zakresie dotyczącym imprez artystycznych i rozrywkowych ustawą z 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a w pozostałym zakresie przez ustawę z 18 stycznia 1969r. o kulturze fizycznej, w: P. Suski: *Zgromadzenia i imprezy masowe*, Wyd. LexisNexis, Warszawa 2010, s. 291-292.

¹⁶ Ibidem, s. 317.

¹⁷ Ibidem, s. 317.

podejmowanie tego rodzaju działań nie może odbywać się w sposób chaotyczny ani przypadkowy, bo muszą one być skoordynowane. Natomiast głównym podmiotem jest sam organizator i to na nim właśnie, jak wynika z ustawy, spoczywa obowiązek zabezpieczenia imprezy masowej¹⁸.

Podmiot organizujący imprezę masową odpowiada za bezpieczeństwo jej uczestników w miejscu i czasie trwania imprezy¹⁹. Zgodnie z art. 6 u.o.b.i.m. czas trwania imprezy masowej jest to okres od chwili udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy do momentu opuszczenia przez nich miejsca imprezy masowej. Takie definiowanie czasu trwania imprezy masowej obliuguje organizatora do zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom oczekującym np. meczu, koncertu albo pozostającym na terenie obiektu po zakończeniu imprezy.

Zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa często wymaga od służb porządkowych działań z użyciem siły fizycznej. Z tego powodu stewardzi powinni posiadać wiedzę dotyczącą warunków użycia siły w danych okolicznościach, w celu zapobiegnięcia przestępstwa lub zgodnego z prawem ujęcia osób naruszających prawo. Zgodnie z art. 20 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. 2009.62.504 z późn. zm.) służby porządkowe i informacyjne są uprawnione m.in. do ujęcia, w celu niezwłocznego przekazania Policji, osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla dóbr powierzonych ochronie oraz osób dopuszczających się czynów zabronionych. Wykonując te czynności, służby porządkowe są uprawnione do stosowania siły fizycznej w postaci chwytów obezwładniających lub podobnych technik obrony oraz kajdanek lub ręcznych miotaczy gazu. Dopuszcza się również stosowanie przez nich siły fizycznej w przypadku odparcia ataku na inną osobę, czy też niewykonywania poleceń porządkowych, m.in. wzywających do opuszczenia imprezy, przez osoby zakłócające porządek publiczny lub zachowujące się niezgodnie z regulaminem obiektu lub imprezy masowej.

Warunki i ograniczenia stosowania przez nich środków przymusu bezpośredniego, w tym siły fizycznej, zostały określone w ustawie o ochronie osób i mienia (Dz.U. 1997.114.740 z późn. zm.), z którą bezwzględnie powinien zapoznać się każdy członek służby porządkowej. Członkowie służb porządkowych podczas trwania imprezy publicznej i w trakcie wykonywania zadań w zakresie utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego nie mogą nosić przy sobie broni palnej. Stosowanie przez nich pozostałych środków przymusu bezpośredniego powinno odpowiadać potrzebom wynikającym z sytuacji i być niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wezwaniu do określonego zachowania. Członkowie służb informacyjnych i porządkowych powinni działać w sposób zapewniający poszanowanie god-

¹⁸ Art. 5 ust. 3 u.o.b.i.m.

Odpowiedzialność organizatora jest ograniczona czasowo oraz terytorialnie. Rozciąga się ona jedynie na „czas trwania imprezy masowej”, tj. okres od chwili udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej do chwili opuszczenia przez nich tego obiektu lub terenu (art. 3 pkt. 6 u.o.b.i.m.), oraz miejsce jej przeprowadzania, czyli obszar wyznaczony granicami obiektu lub terenu, gdzie impreza się odbywa, np. stadion.

¹⁹ A. Kamiński, B. Majchrzak, *Bezpieczeństwo imprez masowych – Odpowiedzialność organizatora*. Policja 997, sierpień 2012, s. 24-25.

ności ludzkiej oraz innych dóbr osobistych osoby, w stosunku, do której interweniuje. Ważne jest, w miarę możliwości, filmowanie tego typu zdarzeń²⁰.

Bezpieczeństwo imprez masowych, to również stan infrastruktury. W wielu przypadkach, szczególnie w piłce nożnej, wiąże się to ze znacznymi nakładami finansowymi. Obiekty sportowe muszą zapewniać wymagania licencyjne, kluby zaś muszą bezwzględnie je respektować. Istotną rolę spełniają tu nie tylko organizatorzy, lecz również samorządy, administracja zespolona i niezespolona.

W obliczu negatywnych, powtarzających się zjawisk swoją ważną i odpowiedzialną rolę odgrywa Policja, która powinna lepiej rozpoznawać środowiska naruszające bezpieczeństwo i porządek publiczny w czasie imprez masowych. Istotne jest również właściwe komentowanie w mediach zachowań widzów na imprezach masowych. Często przeciętny widz może mylnie wywnioskować, że to wyłącznie Policja przez swoje działanie lub ich zachowanie, odpowiada za bezpieczeństwo widowiska sportowego. Wywołuje to wśród obywateli nieprawdziwe przekonanie o nieudolności tej formacji, jej braku przygotowania do takich działań czy w końcu o konieczności zmian prawa w tym zakresie²¹.

Bezpieczeństwo imprez masowych, w tym masowych imprez sportowych, wymaga od podmiotów odpowiedzialnych szczególnego zaangażowania i wdrażania rozwiązań systemowych umożliwiających sprawne i skuteczne działania²².

Zabezpieczeniu imprez masowych służy także gromadzenie i przetwarzanie informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych, gdyż zapobiega przestępstwom i wykroczeniom związanym z tymi imprezami oraz służy ich zwalczaniu. Przetwarzanie tych informacji odbywa się zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych bez obowiązku informowania osób, których one dotyczą. Organem administracji rządowej właściwym w sprawach gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, jest Komendant Głównej Policji²³.

Gromadzenie, przetwarzanie oraz właściwe wykorzystanie zasobów systemów informatycznych to bardzo ważny element zapobiegania oraz zwalczania przestępczości stadionowej, ponieważ zautomatyzowany przepływ danych oraz szybka wymiana informacji wpływają w znacznym stopniu na poprawę efektywności rozpoznawania zagrożeń zaistniałych podczas imprez²⁴.

²⁰ M. Doliński, *Obsługa uczestników*, Policja 997, Nr 4(73), kwiecień 2011, s. 13.

²¹ M. Chelmiński, *Impreza masowa musi być bezpieczna*, Policja, Kwartalnik kadry kierowniczej, Nr 4/2008, WSPoL w Szczytnie, s. 63.

²² T. Bąk: *Imprezy masowe – obiekt aktów terrorystycznych*, w: E. Ura i S. Pieprzny: *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012, s. 316.

²³ S. Pieprzny, E. Ura, *Udział organów administracji publicznej w zabezpieczeniu imprez masowych*, w: E. Ura i S. Pieprzny, *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012, s. 30.

²⁴ M. Klejnowska, *Odpowiedzialność karna i ściganie sprawców przestępstw popełnionych na imprezach masowych na tle modelu praw karnego – uwagi teoretyczne i praktyczne*, w: E. Ura i S. Pieprzny, *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012, s. 136.

Prawidłowy przebieg imprezy masowej nie zależy tylko od organizatora, organów administracji publicznej czy innych podmiotów administracyjnych, ale przede wszystkim od uczestników tej imprezy. Jak wskazują statystyki, najczęściej do zakłóceń bezpieczeństwa dochodzi na meczach piłki nożnej, a najczęstszą przyczyną zagrożenia bezpieczeństwa imprezy masowej są jej uczestnicy. Dzieje się tak, mimo że ustawa nakłada na osoby uczestniczące w imprezie masowej obowiązek zachowania się w sposób niezagrażający bezpieczeństwu innych osób, a w szczególności przestrzegania postanowień regulaminu obiektu (terenu) i regulaminu imprezy masowej, a także przewiduje odpowiedzialność karną za naruszenie bezpieczeństwa. Skutkuje to też poszukiwaniem takich rozwiązań prawnych, by tego typu negatywne zjawiska, o ile nie wyeliminować, to przynajmniej ich znacznie ograniczyć²⁵.

Podsumowanie

Skuteczne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom z udziałem widzów na imprezach masowych – w szczególności na meczach piłki nożnej – to nie problem braku odpowiednich regulacji prawnych, a przede wszystkim kwestia umiejętnego korzystania z tych, które aktualnie obowiązują. Jest to zadanie wszystkich podmiotów, które wymienia ustawa u.o.b.i.m. W tej dziedzinie należy intensyfikować działania szkoleniowe i kontrolne²⁶.

Bibliografia

- Bąk T., *Imprezy masowe – obiekt aktów terrorystycznych*, w: E. Ura i S. Pieprzny, *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012.
- Chelmiński M., *Impreza masowa musi być bezpieczna*, Policja, „Kwartalnik kadry kierowniczej”, Nr 4/2008, WSPol w Szczytnie
- Dąbrowski M., Gampf J., *Imprezy masowe w aspekcie sytuacji kryzysowych – nowe rozwiązania organizacyjne i taktyczne*, „Kwartalnik kadry kierowniczej”, Nr 1-2/2003, Wyższa Szkoła Policji.
- Doliński M., *Obsługa uczestników*, Policja 997, Nr 4 (73), kwiecień 2011.
- Jedynak E., *Organizacja systemu oraz tryb gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych*, w: pod red. E. Ury i S. Pieprznego, *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012.
- Kamiński A., Majchrzak B., *Bezpieczeństwo imprez masowych – Odpowiedzialność organizatora*. Policja 997, sierpień 2012.
- Klejnowska M., *Odpowiedzialność karna i ściganie sprawców przestępstw popełnionych na imprezach masowych na tle modelu praw karnego –*

²⁵ S. Pieprzny, *Udział organów administracji publicznych w zabezpieczeniu imprez masowych*, w: E. Ura i S. Pieprzny, *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012, s. 29.

²⁶ M. Chelmiński, *Impreza masowa musi być bezpieczna*, Policja, „Kwartalnik kadry kierowniczej”, Nr 4/2008, WSPol w Szczytnie, s. 63.

- uwagi teoretyczne i praktyczne*, w: E. Ura i S. Pieprzny, *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012.
- Kowalski J., Jurgiewicz M., *Znaczenie bezpieczeństwa w kontekście imprez masowym – wybrane aspekty*, w: pod red. E. Ury i S. Pieprznego: *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012.
- Lipski S., *Ryzyko i zarządzanie ryzykiem zagrożeń imprez masowych*, w: pod red. E. Ury i S. Pieprznego, *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012.
- Markiewicz M., *Służby porządku publicznego w zabezpieczeniu imprez masowych*, w: pod red. I. Nowickiej, *Rocznik z bezpieczeństwa wewnętrznego i administracji*, vol. 2, Szcztyno 2011.
- Pankowska K., *Bezpieczeństwo zawodów piłkarskich – rozwiązania techniczno-organizacyjne na stadionie śląskim*, w: pod red. I. Nowickiej, „Rocznik z bezpieczeństwa wewnętrznego i administracji”, Vol. 2 Szcztyno 2011.
- Perek R., P. Cichoń P., *Prawne aspekty zabezpieczenia imprez masowych*, Wyd. Szkoły Policji w Katowicach 2010.
- Pieprzny S., Ura E., *Udział organów administracji publicznej w zabezpieczeniu imprez masowych*, w: E. Ura i S. Pieprzny, *Bezpieczeństwo imprez masowych*, Rzeszów 2012.
- Suski P., *Zgromadzenia i imprezy masowe*, Wyd. LexisNexis, Warszawa 2010.

Akty prawne

- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27 października 1933 r. – Prawo o publicznych przedsięwzięciach rozrywkowych, z późn. zm.
- Ustawa z 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych z późn. zm.
- Ustawa z 9 kwietnia 1968 r. o zezwoleniach na publiczną działalność artystyczną, rozrywkową i sportową, z późn. zm.
- Zarządzenie Ministra Kultury i Sztuk z 26 sierpnia 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa publiczności oraz porządku i higieny w miejscach publicznej działalności artystycznej i rozrywkowej, z późn. zm.
- Zarządzenie Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z 3 grudnia 1969 r. w sprawie organizowania i prowadzenia publicznej działalności sportowej, regulujące problematykę bezpieczeństwa tych imprez, z późn. zm.